

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΠΑΠΑ ΙΩΑΝΝΗ
ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΘΑΣΟΥ

Νικόλαος Ρουδομέτωφ

Ίσως να μην έχει συνειδητοποιηθεί επαρκώς, αλλά οι δέκα τόμοι των «Θασιακών», που έχουν κυκλοφορήσει μέχρι τώρα, είναι ένας πραγματικός θησαυρός ιστορικού και αρχαιακού υλικού και βγάζει ασπροπρόσωπη ολόκληρη την ευρύτερη περιοχή της Καβάλας. Οφείλεται λοιπόν μια πανηγυρική αναγνώριση αυτής της προσφοράς στον ιστορικό σύλλογο «Θασιακή Ένωση Καβάλας» και στους πρωταγωνιστές αυτών των προσφορών στον πολιτισμό του τόπου μας, όπως είναι ο κ. Κωνσταντίνος Χιόνης και οι συνεργάτες του, αλλά και ο μη Θάσιος καθηγητής κ. Γεώργιος Παπάζογλου, του οποίου η βοήθεια σ' όλα τα Συμπόσια ήταν πάντοτε πολύ σημαντική, καθώς μετέφερε τη συμμετοχή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης διά του τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας, του οποίου είναι Πρόεδρος.

Αφορμή για το παραπάνω σχόλιό μου ήταν το γεγονός ότι αρχίζοντας το γράψιμο της εισήγησής μου ανέτρεξα και πάλι στη σειρά των «Θασιακών», στην οποία έχουν μέχρι τώρα δημοσιευθεί τα ακόλουθα τρία πολύ σημαντικά αρχεία από το Κάστρο της Θάσου.

1. Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπουλή, από τον κ. Χιόνη στον 8ο τόμο.
2. Μέρος του αρχείου του ιατρού Αυγουστή Αναστασιάδη, από τον Γεώργιο Αυγουστίδη στον 8ο τόμο.
3. Μέρος επίσης του αρχείου του Βασίλη Εμμ. Πιστέλα, από την κ. Ελισάβετ Τοπούζη στον 10ο τόμο.

Σήμερα λοιπόν θα προσθέσουμε στην παραπάνω συλλογή ακόμη ένα σημαντικό, τουλάχιστον από άποψη όγκου, αρχείο, που ανήκει σε έναν κλάδο της μεγάλης Καστρινής οικογένειας Παπαϊωάννου. Ολόκληρο το αρχείο περιλαμβάνει 147 έγγραφα. Αρχίζουν από το έτος 1821 και τελειώνει στα 1950. Διαπλέκονται σημαντικός αριθμός ονομάτων οικογενειών από το Κάστρο της Θάσου, λόγω δικαιοπραξιών, γάμων θυγατέρων κλπ. Από το αρχείο αυτό θα παρουσιαστούν 24 έγγραφα, όλα του 19ου αιώνα και ένα ακόμη του 20ού.

Για την πληρότητα της εισήγησης θα αναφέρουμε λίγα λόγια για το χωριό Κάστρο, ένα από τα παλαιότερα της Θάσου, καθώς οι πρώτες γραπτές πηγές αναφέρουν την ύπαρξή του στα 1287¹ με το όνομα Νεόκαστρο, Γενί Χισάρ στην πρώιμη τουρκοκρατία και απλώς Κάστρο αργότερα. Σοβαρά στοιχεία μας οδηγούν να πιθανολογήσουμε ότι είναι συνέχεια του Παλαιού Κάστρου, που βρισκόταν πάνω στο λόφο του Αγίου Ελευθερίου των Λιμεναριών, το οποίο ή καταστράφηκε ή εγκαταλείφθηκε για να μεταφερθεί σε ασφαλέστερη τοποθεσία, όπως είναι αυτή του Νεόκαστρου.

Ο νέος οικισμός αναπτύχθηκε ομαλά και έγινε ένας από τους σημαντικότερους του νησιού. Καθώς μάλιστα ήταν επαρκώς προστατευμένος ψηλά στο Ψαριό, έφθασε μέχρι τις αρχές του 20 αιώνα. Με την ανάπτυξη των μεταλλείων Speidel από το τέλος του 19ου αιώνα άρχισε να αναπτύσσεται ο οικισμός των Λιμεναριών απορροφώντας τον πληθυσμό του Κάστρου. Το αποτέλεσμα βέβαια ήταν, μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο, το χωριό να έχει σχεδόν πλήρως εγκαταλειφθεί. Αυτά με πολύ λίγα λόγια είναι η ιστορία του οικισμού του Κάστρου, για να δώσουμε την εικόνα του τόπου της προέλευσης του αρχείου που παρουσιάζουμε.

Για να έλθουμε στο θέμα της οικογένειας από την οποία προέρχεται το αρχείο, θα αναφέρουμε πολύ σύντομα όσα μπορέσαμε να συλλέξουμε για το γενεαλογικό της δένδρο, του οποίου η ανίχνευση μας οδήγησε στον 18ο αιώνα, γύρω στα 1770 περίπου, με τη γέννηση του Μαργαρίτη του Σωτήρη από εύπορη οικογένεια του Κάστρου της Θάσου. Ο Μαργαρίτης παντρεύτηκε την Ξανθή γύρω στα 1795-1800 και απέκτησε δυο γιους, τον Σωτήρη και τον Ιωάννη. Ο Σωτήρης, όντας ασθενικός, προσπάθησε να γίνει καλόγερος στη σκήτη του Τιμίου Προδρόμου στις Καρυνές, δεν τα κατάφερε όμως. Είχε σοβαρά προβλήματα υγείας, τα οποία δεν του επέτρεψαν και να παντρευτεί. Τελικά στηρίχθηκε από τον αδελφό του τον Ιωάννη, ο οποίος είχε γίνει παπάς, αφού προηγουμένως είχε παντρευτεί και είχε αποκτήσει τέσσερα παιδιά, τον Μαργαρίτη, τη Σγούρω, την Μαρία και τον Αναγνώστη. Μετά τον θάνατο του πατέρα τους γύρω στα 1825, η μητέρα τους η Ξανθή, αποσύρθηκε σε μοναστήρι, όπου και πέθανε περίπου στα 1840. Ο παπα-Ιωάννης ή παπα-Γιάννης απέκτησε και ένα στεγνοπαίδι περίπου στα 1827, τον Αναγνώστη. Στο σημείο αυτό ακολουθούμε πλέον την οικογένεια του Αναγνώστη, καθώς χάνονται τα ίχνη των άλλων παιδιών. Ο Αναγνώστης, σημαντικός κτηματίας του Κάστρου, με το επώνυμο παπα-Ιωάννου, παντρεύτηκε την Μαρία Α. Κρητικού, από την αρχοντοοικογένεια των Κρητικών της Θάσου. Από το γάμο γεννήθηκαν οκτώ παιδιά, από τα οποία γνωρίζουμε τα ονόματα των τριών. Του Ιωάννη Αναγνώστου Παπαϊωάννου, του πρωτότοκου, με έτος γέννησης το 1854, του νεότερου Γεωργίου Αναγνώστου

1. Βλ. Χαφ. Μπακιτζή, Τρεις επιγραφές στο Κάστρο της Θάσου, περ. «Θασιακά», τ. 1 (1984), σ. 7-20. Κ. Χιώνης, Το Αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη, περ. «Θασιακά», τ. 8 (1995), σ. 150-151.

Παπαϊωάννου, ο οποίος σπούδασε και τελείωσε το Γυμνάσιο Σερρών, γύρω στα 1892, με την αμέριστη αρωγή του μεγαλύτερου αδελφού του, και τέλος της αδελφής των της Μαρίας Αναγνώστη Παπαϊωάννου. Όπως προαναφέραμε, αγνοούμε τα ονόματα πέντε ακόμη παιδιών, πιθανότατα κοριτσιών.

Με τις πληροφορίες αυτές, οι οποίες με μεγάλη δυσκολία αντλήθηκαν από το σύνολο των εγγράφων του αρχείου, καλύπτουμε την πορεία της οικογένειας τον 18ο και 19ο αιώνα. Από το μεγάλο κατάλογο των αγορών κτημάτων, ελαιοδένδρων κλπ. αποκλύπτεται ότι στο τέλος του 19ου αιώνα η οικογένεια Παπαϊωάννου ήταν κάτοχος μεγάλης περιουσίας.

Στο σημείο αυτό θα αναφέρουμε, για την οικονομία της ανάγνωσης, τον κατάλογο των εγγράφων που παρουσιάζουμε :

- 1) Ομόλογο του Θεόδωρου του Μαθιού για εξόφληση του χρέους του στον Κωνσταντή Μεταξά, 7-2-1821, φύλ. 1.
- 2) Διαθήκη του Μαργαρίτη του Σωτήρη, 8-1-1823, φύλ. 1.
- 3) Διαθήκη της Ξανθίας μοναχής, 16-2-1837, με επιβεβαίωση του Κωνσταντή της επιτροπής του Αγά Μαριών, φύλ. 2.
- 4) Διαθήκη του Σωτήρη του ποτέ Μαργαρίτη. Ο Μαρωνεΐας Κύριλλος επιβεβαιοί, 12-8-1848, φύλ. 1.
- 5) Πωλητήριο έγγραφο της Ελένης Τσιτονίδινας, 22-3-1849, φύλ. 1.
- 6) Πωλητήριο έγγραφο της Μαρίας, συζύγου του Μεταξενίου Αναγνωστούδη, 29-6-1865, φύλ. 1.
- 7) Πωλητήριο έγγραφο της Σμαράγδας Δημητρίου, 4-10-1867, φύλ. 1.
- 8) Πωλητήριο έγγραφο της Λασκαρίνας Αθανασίου και της Σμαράγδας Δημητρίου, 24-10-1867, φύλ. 2.
- 9) Πωλητήριο έγγραφο του Θεόδωρου Μακαρίου, 12-10-1868, φύλ. 1.
- 10) Διαθήκη του Δημήτριου Μάρκου, 26-10-1869, φύλ. 1.
- 11) Πωλητήριο έγγραφο της Αννούδας Δουκούδη, 7-10-1874, φύλ. 1.
- 12) Πωλητήριο έγγραφο της Αφέντριας, συζύγου του Κων/νου Ντρουμπαλή, 4-5-1875, φύλ. 2.
- 13) Αποδεικτικό-πωλητήριο του Μάρκου Ευγενή, 8-10-1876, φύλ. 2.
- 14) Πωλητήριο έγγραφο του Μάρκου Ευγενή, 18-12-1876, φύλ. 2.
- 15) Πωλητήριο έγγραφο της Σωτήρας Ευγενή, 19-2-1881, φύλ. 2.
- 16) Χαριστήριο γράμμα της Χιόνας Παναγιώτου, 21-11-1883, φύλ. 2.
- 17) Πωλητήριο έγγραφο του Ιωάννη Σταματίου, 28-2-1888, φύλ. 2.
- 18) Χαριστήριο έγγραφο της Μαρίας Κρητικού, συζύγου του Αναγνώστη παπά Ιωάννη, 22-7-1888, φύλ. 2.
- 19) Πωλητήριο έγγραφο του Φίλιππου Κρητικού, 20-6-1890, φύλ. 2.
- 20) Κατάλογος του μεριδίου των εκ πατρικής κληρονομιάς ελαιοδένδρων του Φιλίππου Κρητικού, 20-6-1890, φύλ. 2.

21) Πωλητήριο έγγραφο του Δημητρίου Δούκα, 20-9-1891, φύλ. 1.

22) Χαριστήριο έγγραφο του Παπαγεώργιου, 20-12-1892, φύλ. 2.

23) Πωλητήριο έγγραφο της Μόρφως Δουβλέτη, 20-7-1894, φύλ. 2.

24) Πιστοποιητικό με όλα τα στοιχεία ταυτότητας και τη φωτογραφία του κατόικου της Κοινότητας Λιμεναριών Θάσου Ιωάννη Αναγνώστη Παπαϊωάννου, υπογεγραμμένο από τον προεστό της Κοινότητας και επικυρωμένο από το δήμαρχο Θάσου Γ. Θωμαΐδη. Το πιστοποιητικό θα του χρησίμευε για ένα ολιγοήμερο ταξίδι στην Θεσσαλονίκη, τη δύσκολη περίοδο του Α' Παγκοσμίου πολέμου, όταν η Θάσος ήταν υπό καθεστώς ουσιαστικής κατάληψης των Γάλλων. Ημερομηνία εγγράφου 15/28-11-1916, φύλ. 1.

25) Συγχωροχάρτι του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως για μέλη της οικογένειας Παπαϊωάννου, με ημερομ. 29-10-1869, φύλ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η ορθογράφηση του κειμένου των εγγράφων αποκαθίσταται σιωπηρά και μόνο οι υπογραφές των μαρτύρων, των συντακτών των εγγράφων, των αγοραστών και πωλητών παραμένουν ως έχουν.

1

1821 Φεβρουαρίου 7

Χειρόγραφο επί χαρτου διαστάσεων 21,5 X 15,6 εκ. διπλωμένου στα δυο ώστε να δημιουργεί τετρασέλιδο. Υπάρχουν εγγραφές στην πρώτη, δεύτερη και τέταρτη σελίδα. Στη δεύτερη σελίδα αναγράφεται: «*έλαβον γρόσια 46 (ο αριθμός σε κύκλο), έμεινεν να με δίνη λάδι οκάδες 60 από παλαιόν πόρτζι*». Στην τέταρτη σελίδα υπάρχουν μόνον δυο λέξεις: *ομολογία του Θεοδωρή*. Το κείμενο της πρώτης σελίδας είναι το ακόλουθο:

1821 Φεβρουαρίου 7. Την σήμερον φανερώνω και ομολογώ εγώ ο Θεοδωρής του Μαθιού από χωρίον Κάστρο επήγα και επερικάλεσα τον Κωνσταντή Μεταξά και με εδάνεισε γρόσια εξήντα πέντε νούμερον (65) και εκάμαμε σταγμόν να τον ευχαριστήσω το(ν) ερχομένου Απριλίου δέκα και ούτω έδωσα την παρούσαν μου ομολογίαν εις ένδειξιν και ασφάλειαν παρόν μάρτυρες.

μάρκος μάρτυρας

μάστρο ανγερινώς μαρτυρας

καγώ πνευματικῶς παπα γαλακτίον έγραψα καί μαρτυρῶ.

2

1823 Ιανουαρίου 8

Χειρόγραφο επί χαρτου διαστάσεων 16,5x14 εκ. Ο γραφικός χαρακτήρας είναι ίδιος με του προηγούμενου εγγράφου. Το κείμενο έχει γραφεί στη μία πλευρά και είναι το ακόλουθο :

1823 Ιανουαρίου 8· όντας εγώ ο Μαργαρίτης έχων τας φρένας σώας και ανελλιπείς με ιδιόν μου θέλημα κάνω την διαθήκην μου, όσων μου χρεωστούνε και χρεωστώ και ότι θέλω να αφήσω διά την ψυχήν μου. Πρώτον αφήνω με ευλάβειαν εις

την σκήτην του Προδρόμου γρ. 50, το οποιόν μιν έχοντας παράδες αφήνω το χωράφι στο Στρίβο στρέμματα δυο και Κλούτζη χωράφι στρέμμα ένα· και σαν δώσουνε τα λάδια μου τους παράδες να πάρουνε το χωράφι οπίσω· ακόμη χρεωστάγου τον παπά Θεοδόση και κύριος από την σκήτην του Προδρόμου γρ. 307, ήτοι τριακόσια επτά, να έχουν διά ν' αποκριθούνε τα παιδιά μου και να μου κάμουνε και σαρανταλείτουργα και μνημόσυνά μου και έτζι να έχουνε την ευχήν του Αγίου Θεού και την ευχήν και εμού του αμαρτωλού ημών· ακόμη εβοήθησε ο Κύριλλος στο παιδί γρόσια 50 και είπεν να τα χαρίσει τον Γιάννη.

καγό πνευματικῶς παπά-γαλακτίον ἔγραψα καί μαρτιρωῶ.

3

1837 Φεβρουαρίου 16

Χειρόγραφο επί τετρασέλιδου χάρτου διαστάσεων σελίδας 21,8x32,3 εκ. Το κείμενο του εγγράφου είναι γραμμένο στην πρώτη και συνεχίζει στη δεύτερη σελίδα με υπογραφές. Οι υπόλοιπες είναι άγραφες, εκτός από μια μικρή σημείωση στην τέταρτη σελίδα που αναφέρει: "Διαθήκη της Ξανθίας μοναχής". Το κείμενο της πρώτης σελίδας είναι το ακόλουθο:

1837 Φεβρουαρίου 16. Διαθήκη της Ξανθίας μοναχής, χωρίον Κάστρο Θάσο.

Επειδή το δρέπανον του θανάτου είναι επικείμενον τω ανθρωπίνω γένει και ημείς οι άνθρωποι πρέπει να φοβηθώμεν το άωρον και αιφνίδιον του θανάτου, κατά την δεσποτικήν απόφασιν του Κυρίου μας, όπου λέγει, γρηγορείτε και προσεύχεσθε ότι ουκ οίδατε ούτε την ημέραν ούτε την ώραν, διά τούτο και εγώ η ελαχίστη δούλη του Θεού Ξανθία μοναχή, εννοών την φοβεράν ώραν του θανάτου, τώρα όπου έχω ακόμη σώας μου τας φρένας και τον νουν μου ανεπιθόλωτον, κάμνω την παρούσαν μου διαθήκην και παρακαλώ τους πάντας, μικρούς τε και μεγάλους, διά να μοι συγχωρήσουν δι' όσα αυτοίς ήμαρτον λόγω τε και έργω, και ο Θεός συγχωρήση αυτοίς. Έπειτα εις όλην μου την περιουσίαν αφήνω κληρονόμους τον υιόν μου παπα-Ιωάννην και τα ανγκόνια μου· το αμπέλι και μισή σκάλα αφήνω διά τα ψυχικά του μακαρίτου, τρία δένδρα ελαίς αφήνω τον παπα-Ιωάννη υιού μου, δυο εις ταις Μαριαίς και εν εις τα Βαφιάδικα· αφήνω εν χάλκωμα του Μαργαρίτη, εγκόνι μου, διά ζύμωμα· αφήνω και της Μαρίας εγκόνης μου εν φόρεμα· αφήνω και της Σγούρως εγκόνης μου εν μπράκι, εν λήνη και εν κροντήρι διά τον κανόνα μου όπου είχα· αφήνω το αμπέλι μου να γένουν τρία σαρανταλείτουργα και μια πρόθεσις· έτι αφήνω το μερτικόν του μύλου και την στέρναν να γένη μια αγρυπνία εις την σκήτην του Προδρόμου με κηροδοσίαν και με τράπεζαν. Έτι αφήνω μια σκάλα στον Βαγή κοντά επάνω Θέω εις τον υιόν μου παπα-Ιωάννην, εν δένδρο εις το Καπίδι, εν εις το Πολίτη, εν εις το Κουπανάδου διά να με κοιτάξη εν όσω ζω και μετά θάνατον να με μνημονεύη. Αυτή είναι η εκούσιος και τελεία διαθήκη μου· όστις δε τολμήση διά να αναιρέση το παραμικρόν από εκείνα όπου διατάττω, να έχει τον Θεόν αντίδικον εν τε τω νυν αιώνι και εν τω μέλλοντι. Διό και εγράφη ίνα έχη την ισχίν

εν παντί κριτηρίω. Ἐγὼ ἢ ξανθία μοναχή βεβαιώνω τά ἄνω.
 ὁ πνευματικός αὐτῆς Κύριλλος ἱερομόναχος γράφω καὶ μαρτυρῶ //
 Παπαοικονόμος επιβεβαιώνω
 Παπα-Κωνσταντῆς επιβεβαιώνω
 Κωνσταντῆς τῆς επιτροπῆς τοῦ αγά Μαριαῖς επιβεβαιώνω.

4

1848 Αυγούστου 12

Χειρόγραφο σε χαρτί διαστάσεων 21,5x32,3 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στη μια πλευρά και είναι το ακόλουθο:

Ο Μαρωνείας Κύριλλος επιβεβαιών

Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος δηλοποιῶ ἐγὼ ὁ Σωτήρης τοῦ ποτέ Μαργαρίτου υἱός ὅτι σήμερον ἐλθὼν πρὸς τὸν πνευματικὸν μᾶς παπα-Δημήτριον καὶ ἐξομολογήθην ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας ἐτι ζῶν καὶ τὰ πάντα καλῶς διαταξάμην καὶ ἐξομολογήθην καὶ περὶ τὴν μετάνοιάν μου οὐοῦ εἶχα εἰς τὸν Τίμιον Πρόδρομον τὸν Ἰβηριτικόν καὶ ἐπειδὴ εἰς τόσους χρόνους οὐοῦ ἦταν διὰ νὰ πηγαίνω διὰ νὰ γένω καλὸ γερὸς καὶ ὡς ἀδύνατος ὢν, στοχαζόμενος ὅτι μὴ ἠμπορῶντας διὰ νὰ δουλεύσω τὸν Χριστὸν καὶ αἰμαρτήσω περισσότερο καὶ χάσω καὶ τὴν ψυχὴν μου, ἀπεφάσισα καὶ ἐκάθησα εἰς τὸν ἀδελφόν μου παπα-Ιωάννην. Λοιπὸν σήμερον ἔχω χρέος ἀπαραίτητον καὶ ἀπαραβίαστον καὶ κατὰ τὴν υπόσχεσιν οὐοῦ ἔδωσα εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ εἰς τὸν Τίμιον Πρόδρομον· ἐτι ζῶν καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου ἀφίνω τὸ μερίδιόν μου τὸ ἓνα τὸν Τίμιον Πρόδρομον εἰς τὴν σκήτην καὶ τὸ ἄλλο ἡμῖς μερίδιόν μου τὸ ἀφίνω τὸν ἀδελφόν μου παπα-Ιωάννην· καὶ ὅπερ μὴ γέγοντας ἀποθαίνοντας ἐγὼ ὁ Σωτήρης ἔχει ἀπαραίτητον χρέος ὁ ἀδελφός μου παπα-Ιωάννης νὰ με κάμῃ τὰ ψυχικά μου κατὰ τὴν χριστιανοσύνην μᾶς καὶ εἰς τὴν σκήτην νὰ γράφονται τὰ ονόματα διὰ νὰ μνημονεῦνται ἕως τέλος τῆς ζωῆς. Εἰ δὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ δὲν με κάμῃ τὰ ψυχικά, καθὼς γράφω, νὰ δώσῃ ἀπολογίαν τῷ Θεῷ καὶ ὅσα πράγματα εἶναι κινητὰ καὶ ἀκίνητα τὰ ἔχω χαρισμένα πρὸς τὸν Τίμιον Πρόδρομον καὶ ἀδελφόν μου παπα-Ιωάννην καὶ κανεῖς ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου ἢ καὶ ἀνεψία μου δὲν ἔχο(ν) νὰ ἐνοχλήσο(ν) μήτε νὰ ζητήσο(ν) ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἐδικὰ μοῦ πράγματα καθὼς τὰ ἀφίνω ἐκ στόματός μου ἐτι ζῶν· καὶ ὅποιος ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου καὶ ἀνεψία μου ἤθελον ἐνοχλήσουν ἢ τὸν Τίμιον Πρόδρομον ἢ τὸν ἀδελφόν μου, προκοπὴν νὰ μὴν ἰδοῦν καὶ τὴν οργὴν τοῦ Χριστοῦ νὰ ἔχουν καὶ τὴν οργὴν τοῦ Τιμίου Προδρόμου νὰ ἔχουν καὶ νὰ δίδο(ν) ἀπολογίαν τῷ Θεῷ καὶ νὰ ἔχο(ν) καὶ τὴν κατάραν τὴν ἐδικήν μου τὴν αἰμαρτωλὴν κατὰ τοῦ ἐξῆς· καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας ἔδωσα τὸ παρὸν μου γράμμα εἰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ μου παπα-Ιωάννη κατέμπροσθεν τῶν ἀξιολύστων μαρτύρων καὶ τοῦ πνευματικοῦ μου παπα-Δημήτρι διὰ νὰ ἔχη τὸ κύρος καὶ τὴν ἰσχύν ἐν παντί κριτηρίῳ δικαιοσύνης· καὶ εἰς ὅμως μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου, μετὰ τὸν θάνατόν μου, καὶ ἐνοχληθούν ἢ ὁ Τί-

μιος Πρόδρομος ή η σκήπη ή ο αδελφός μου παπα-Ιωάννης κατά τα άνωθεν γεγραμμένα και δεν μαρτυρήση την αλήθειαν ο πνευματικός μου, ύστερον ας δώση και απολογίαν τω Θεώ εν ημέρα κρίσεως.

Τη 12 Αυγούστου 1848

Γεώργις παπαγιαννάκι μαρτυρῶ

Βασηλικός παπάς μαρτηρῶ

Κοσταντής μηταξά μάρτις

Ο πνευματικός παπα Δημήτριος εκ στόματος και κατά την εξομολόγησιν γράφο και μαρτυρῶ.

Επικυροί

5

1849 Μαρτίου 22

Χειρόγραφο στην πρώτη σελίδα τετρασέλιδου χαρτιού διαστάσεων 17,8x22 εκ. Οι υπόλοιπες σελίδες δεν φέρουν εγγραφές. Το κείμενο είναι το ακόλουθο :

Με το παρόν φανερώνω και ομολογῶ ἐγὼ Ελένη Τσιτονίδινας ὅτι πωλήσας τον τόπον ἀπὸ δέκα πιθαμές ἀπὸ την καλύβαν μου και σαπέρα ως τον δρόμον εις τον παπά-Γιάννην διὰ γρόσια ικατόν τριάντα, ἴτοι 130, αὐτόν τον τόπον ἐπούλησα τελεία πούληση και διὰ τοῦτο δέδωκα το παρόν μου εις χείρας του ἵνα ἔχη το κύρος και την ισχύν εν παντί κριτιρίῳ δικαιοσύνης.

1849 Μαρτίου 22

ελένη ξακόνας βεβεό τα άνωθεν ιδού και το δάκτυλόν μου

γεώργης του Γιάννη μάρτιρα

βασηλικος παπά μαρτηρει

Κοσταντής μηταξά μάρτης

Γεωργίς κριτικου

παπα γιάννης άγγέλου γράφου και μαρτυρῶ

6

1865 Ιουνίου 29

Χειρόγραφο σε χαρτί διαστάσεων 22x35,2 εκ. Λόγω της έκτασης του κειμένου συνεχίζει και στην πίσω πλευρά του χαρτιού.

Διὰ τον παρόντος ενυπογράφου, εμιαρτύρου και επιβεβαίουν πωλητηρίου γραμματος δήλον αποκαθίσταται ὅτι παρουνιασθέντες σήμερον ενώπιον των υποφαινομένων προκρίτων κληρικῶν της χώρας ημών Κάστρου, η Μαριώ γυνή του ποτέ Μεταξενίου συν τω υιῷ της Αυγουστή, μη δυνάμενοι αποδώσαι τα οφειλούμενα χρέη του μακαρίτου συζύγου της Μεταξενίου, συμβουλευθέντες και των συγγενῶν αὐτοῦ, και ενεκρίθη ευλογοφανῶς παρ' ὅλων αὐτῶν, ἵνα η πράξις αὐτῇ γίνη, και ομολόγησαν ἰδίῳις αὐτῶν χείλεσιν ὅτι το αναλογόμενον μερίδιον του μακαρίτου Μεταξενίου Αναγνωστοῦδη ελαιόδενδρα κείμενα εις το Μαριώτικον μέρος και Κα-

στρινόν, όθεν πωλήσαντες αυτά πράσσει τελεία προς τον κύριον Αναγνώστην παπα-Ιωάννου διά λίρας Οθωμανικάς τεσσαράκοντα δύο, αριθμός 42, τα μεν εις το Μαριώτικον μέρος εισί δέκα οκτώ, αριθμός 18, 1 εν επί του Καρχατζή, 1 εν εις τον Άγιον Ιωάννην, 2 δύο εις το Καλογερόσπιτον, 2 δύο εις τα Μαυρινάδικα, 1 εν εις την Αγίαν Μαρίνην, 2 δύο επί του Σωτήρη την Καλύβαν, 1 εν εις το Μουδλάδον, 1 εν εις τα Παλαιάμπελα το μεγάλον, εν έτερον παρακάτω απ' αυτό, εν έτερον εκεί εις τον τόπον τον ίδιον εις τον λάκκον, 1 εν εις τον Άγιον Βασίλειον, 2 δύο εις την Μαγλυκιάν, 1 εν εις τον Πύργον, 1 εν εις τες Απλακιούς. Τα δε έτερα εις το Καστρονόν μέρος υπάρχωσι δέκα οκτώ, αριθ. 18, 2 δύο εις τον λινόν και μια αγριοελαία, 1 εις του Μπρίκου την καλύβαν, 1 εν εις του Βασίλη την καλύβαν, 1 εν εις του Τζίτζιρο- Γιάννη την καλύβαν, 3 τρία εις το Άρμενον, το εν υπάρχει μεγάλον, 1 εν εις του Σγούρ ταις Απιδές, 1 εν εις τας Αμμιούδας χοντρον, 3 τρία εις την Στέρναν, 1 εν εις το Μπασμπανάδικου, 1 εν εις την Κουρακιάν, 1 εν εις τα Βαφιάτικα, 1 εν εις τον μύλον και το χωράφιον εις τον Στρίγον ομού με είκοσι πέντε αμπολάδια μέσα ,αριθ. 25· όθεν εις το εξής επειδή ο ειρηνένος αγοραστής Αναγνώστης παπα-Ιωάννου αυτών των ελαιοδένδρων κύριος και εξουσιαστής ως γενομένη πράσσει τελεία, ημείς δε μένομεν ξένοι και απηλλοτριωμένοι ως ελάβομεν την εκτιμηθείσαν τιμήν και εξοφλήσαντες μέχρι αυτού του οβολού, ου μόνον ημείς μένομεν ξένοι αυτών των κτημάτων αλλά και πάντες έτεροι των συγγενών αυτού, και εις το εξής υπάρχωσι κτήματα // αναπόσπαστα εις αυτόν, εφ' ου δε εις την περί τούτου ένδειξιν και ασφάλειαν διηνεκή γέγονεν και το παρόν ημών εμμάρτυρον αποδεικτικόν πωλητήριον γράμμα και εδόθη τη χειρί του διαλειφθέντος αγοραστού κυρίου Αναγνώστου παπα-Ιωάννου προς παντοτινήν βεβαίωσιν.

Τη 29 Ιουνίου 1865, Κάστρον.

Μαρία γυνύ τοῦ ποντέ Μεταξενίου Αναγνωστούδη υπόσχωμαι τα ανωθεν
 Άυγόστης Μεταξινάκου υπόσχωμαι τά ανωθεν

Παπαγιωργης μάρτης

Παπά δημήτρις μάρτης

Αναγνώστης Αναγνωστούδι

Δημήτριος Αναργυρούδης μαρτηρό

Αναγνώστης Γεωργίου μάρτυς

Αναγνώστης Κριτι(κού) μαρτυς

γηανάκως Βασηλικον μάρτιρας

άβγονστής σοτήρη μάρτις

Αντώνιος Κριτικός μάρτιρας

Κάγώ ό γράψας Δ. Ίατρος μαρτιρας

7

1867 Οκτωβρίου 24

Χειρόγραφο τετρασέλιδο, διαστάσεων 15x20,3 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στις πρώτες δυο σελίδες, ενώ οι υπόλοιπες δυο δεν έχουν καμιά εγγραφή.

Της τελείας πωλήσεως δήλον γίνεται

Διά του παρόντος αποδεικτικού πωλητηρίου γράμματος δήλον αποκαθίσταται ότι εγώ η υποφαινόμενη Σμαράγδου Δημητρίου έχων υπό την εξουσίαν μου ήμισυ ελαιόδενδρον εις το Μαργιώτικον μέρος κείμενον εις τόπον λεγόμενον Τυμπανάδο· αυτό λοιπόν πωλήσας πράσει τελεία εις τον κύριον Αναγνώστην παπα-Ιωάννου διά γρόσια διακόσια, αρ. 200, και εις το εξής έσεται ο ειρημένος κύριος Αναγνώστης παπα-Ιωάννου κύριος και εξουσιαστής αυτού του ήμισυ ελαιόδενδρου, ως έλαβον την συμφωνηθείσαν τιμήν, καγώ δε μένω ξένη και απολλεοτριωμένη αυτού του ελαιόδενδρου και πας τις έτερος των συγγενών μου, διότι ουδείς έτερος συγγενής ευρέθη εις την ανάγκην μου να λάβωσι αυτό το πωληθέν παρ' εμού ελαιόδενδρον ειμί ο ειρημένος αγοραστής, καθώς είναι γνωστόν τοις πάσι· αν τυχόν μετά καιρόν παρησιασθή κανείς και ζητήση λάβει αυτό παρά του αγοραστού, παρησιάζοντος το παρόν μου να μένει άπρακτος, να μην προκύψει και εις τον αγοραστήν ζημίαν, διότι παρακαλεστικώς έλαβεν αυτό και απαλλάχθην και εγώ από την βιαίαν στεναχωρίαν, αφού δε εις την περί τούτου ένδειξιν και ασφάλειαν διηνεκή γέγονεν και το παρόν εμμάρτυρον πωλητήριον έγγραφον και εδόθη τη χειρί του ειρημένου Αναγνώστου παπα-Ιωάννου ίνα ισχύη διά παντός.

Κάστρον τη 24 Οκτωβρίου 1867

Σμαράγδου Δημητρίου υπόσχομαι εις τα άνωθεν και δακτυλοτυπώ (δ.α.)

ο γράφας και προεστός Αναγνώστης Γεωργίου μάρτυς

Αν. Κριτικού μάρτης

άβγουστής σοτήρη μάρτης

8

1867 Οκτωβρίου 24

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 20,3x30,1 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες.

Έγγραφον πωλητήριον εις του κυρίου Αναγνώστη παπα-Ιωάννου διά γρ. 300.

Η υποφαινόμενη κυρία Σμαράγδα μετά της ανεψιάς της κυρίας Λασκαρίνας συμφώνως επουλήσαμεν ένα ελαιόδενδρον εις τον ίδιον Αναγνώστην του Ιωάννου εις το σύνορον ταις Μαργιαίς, εις τόπον Κουπανάδο διά γρόσια 300, ήτοι τριακόσια, και εις εναντίαν περίστασιν θελήσωσι τινές άλλοι ίνα προσθέσωσι έτι περισσότερον διά να λάβωσιν αυτό, δεν έχωσιν το δικαίωμα οι πουλήσαντες το ειρημένον δένδρον ίνα το μεταπωλήσωσιν εις άλλον τινά και ως εκ τούτου υποφαινόμεθα οι πληρεξούσιοι του δένδρου τούτου.

Διά τες αγράμματες Λασκαρίνα Αθανασίου και Σμαράγδα Δημητρίου υπογράφω
Κωνσταντίνος Γ. Μυρμυρόπουλος.

Κάστρω τη 24 Οκτωβρίου 1867.

Καγῶ, ὁ Γράψας Διδάσκαλος Κωνσταντίνος Γ. Μυρμυρόπουλος Μαρτυρώ

- » μάρκος Βασιλίου μάρτιρας
- » Αντωνιος Α. Κριτικῶ μαρτιρώ

9

1868 Οκτωβρίου 12

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 17,2x21,4 εκ. Το ακόλουθο κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες:

Της τελείας Πωλήσεως δήλον γίνεται

Διά του παρόντος ενυπογράφον, εμιαρτύρου και επιβεβαίου πωλητηρίου γράμματος δήλον αποκαθίσταται ότι εγώ ο Θεόδωρος Μακαρίου εκ Καλή Ράχης έχοντας υπό την εξουσίαν μου ένα ελαιόδενδρον κείμενον εις τόπον λεγόμενον Κοπανάδον, και γειτνιάζει μετά του Ιωάννου Γεωργίου και του ιδίου αγοραστού ελαιόδενδρα, αυτό λοιπόν το ελαιόδενδρον οικεία βουλήσει και απαρabiάστω διαθέσει, και σύγνωμος της συζύγου μου Βαρβαρίνας, πωλήσαμεν εις τον κύριον Αναγνώστην Παπα-Ιωάννου διά γρόσια εκατόν τριάντα, αριθ. 120², όθεν λοιπόν εις το εξής έσεται κύριος και εξουσιαστής εις αυτό το ελαιόδενδρον και κτήμα του αναπόσπαστον υπάρχει εις αυτόν, καγῶ δε μετά των κληρονόμων μου μένομεν ξένοι και απηλλοτριωμένοι αυτού του ελαιοδένδρου ως έλαβον την συμφωνηθείσαν τιμήν και εξοφλήσας μέχρι αυτού του οβολού, εφ' ου δε εις την περι τούτου ένδειξιν και ασφάλειαν διηνεκή γέγονεν το παρόν εμιάρτυρον αποδεικτικόν έγγραφον και εδόθη τη χειρί του ειρημένου αγοραστού προς ισχύν του και παντοτινήν βεβαίωσιν.

Κάστρον 1868 Οκτωβρίου 12.

καί ύποφαίνομαι ὁ αγοραστής ιδιοχείρως

Θεόδωρος μακαρίου ηπόσχομε ὅτη επούλη(σα) το άνοθεν ελεῶδενδρον

Ο Προεστός Άναγνώστης Γεωργίου μάρτυς

γεώργιος άγγέλου μαρτιρό

Αντωνιος Α. Κριτικῶ μαρτιρώ

10

1869 Οκτωβρίου 26

Τετρασέλιδο χειρόγραφο διαστάσεων 14,8x20,2 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες.

2. Ενώ ολογράφως αναφέρεται ότι πωλήθηκε το ελαιόδενδρον αντί του ποσού των 130 γροσίων, αριθμητικά αναγράφεται 120.

Της τελείας πωλήσεως δήλον γίνεται.

Διά του παρόντος αποδεικτικού πωλητηρίου γράμματος δήλον αποκαθίσταται ότι εγώ ο Δημήτριος Κωνσταντίνου Μάρκου έχοντας υπό την εξουσίαν μου πατρογονικά μου κτήματα δύο κήπους εις Τζοτζόραν επάνωθεν της καριάς και το μεριδίον μου της ιδίους καριάς, το οποίον έχομεν ομού με τον θείον μου Αυγουστήν, αυτό λοιπόν πωλήσας πράσσει τελεία εις τον κύριον Αντώνιον Αναγνώστου Κρητικού διά γρόσια εκατόν πενήντα, αριθ. 150, όθεν λοιπόν εις το εξής έσεται κύριος και εξουσιαστής ο ειρηνένος Αντώνιος Α. τα κτήματα αναπόσπαστα υπάρχουν εις αυτόν να τα μεταχειρίζεται ως θέλει και βούλεται, και εγώ μετά των συγγενών μου μένομεν ξένοι και απηλλοτριωμένοι, ως έλαβον την συμφωνηθείσαν τιμήν και εξοφλήσας μέχρι αυτού του οβολού· εξ ου δε εις την περί τούτου ένδειξιν και ασφάλειαν διηνεκή γέγονε και το παρόν εμμέριον αποδεικτικόν της τελείας πωλήσεως γράμματος και εδόθη εις χείρας του ειρηνένου αγοραστού προς ένδειξιν και παντοτινήν βεβαίωσιν

Κάστρον τη 26 Οκτωβρίου 1869 και υποφαίνομαι ιδιοχείρως

διμήτριος κωνσταντί μάρκω βεβεώ

μαρκος βασιλιον μαρτιρας

Ο γράψας και μάρτυς Άναγνώστης Παπά Ιωάννου

11

1874 Οκτωβρίου 7

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 14,8x20,5 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη και δεύτερη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες.

Πωλητήριο έγγραφον

Η υποφαινομένη γραία Αννούδα Δουκούδινα δηλοποιώ διά του παρόντος μου πωλητηρίου γράμματος ότι έχων τινά σκάλα εις την εμοί εξουσίαν μου κειμένην εις την Αχσάτικην την Καριάν και συνορεύουσιν από το απάνω μέρος με την σκάλαν της Ελένης Τσιτσινίδινας, από δε το κάτω μέρος με της Κώστινας Κουτσιούρη και από το άλλον μέρος με του Αναγνώστη παπα-Γιάννη, σήμεραν τη ιδία μου θελήσει την επούλησα τελειοτικώς εις τον κ. Αναγνώστην παπα-Ιωάννου διά γρόσια τεσσαράκοντα, αριθ. 40, άτινα τα έλαβον σήμεραν παρ' αυτού μέχρι οβολού και δεν έχει ουδείς δικαίωμα εκ των τέκνων μου να κάμη τινά απαίτησιν, διό θέλει από σήμεραν να λογίζεται αυτή η σκάλα κτήμα του αγοραστού κ. Αναγνώστου και ουχί πλέον δική μου ως ήδη καθαρώς πουλημένη, διό δε διά την περί τούτου ένδειξιν και ασφάλειαν διηνεκή τω αγοραστή κυρίω Αναγνώστη εγένετο και το παρόν πωλητήριο έγγραφον και εδόθη εις χείρας του ίνα τον χρησιμεύση όπου δει, υπογεγραμμένον δι' εμέ (ούσα αγράμματος) παρά του συντάκτου και υποφαίνομαι.

Την 7: Οκτωβρίου 1874, Κάστρον.

Γραία Αννούδα υπόσχομαι τό άνωθεν ούσα αγράμματος υπογράφωμαι

υπό του συντάκτου, εγώ δε θέτω τον δάκτυλόν μου (δ.α.)

Ο Προεστώς Ἰωάννης Αναγνωστούδι μάρτης

Αντώνιος Α. Κριτικώ μάρτις

Μάρκος βασιλιον μάρτιρας

Καγώ ὁ Γράψας Π. Π. Γ. Διδάσκαλος μέ τόν λόγον τῆς Γραΐας Ανοῦδας
τήν ὑπέγραψα καί μαρτυρῶ.

12

1875 Μαΐου 4

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 20,5x29,7 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες.

Πωλητήριον έγγραφον

Διά του παρόντος αποδεικτικού πωλητηρίου γράμματος δήλον αποκαθίσταται ὅτι ἐγώ ἡ γραΐα Αφέντρια, γυνή του ποτέ Κωνσταντίνου Ντρουμπαλή, οικείῳ θελήματι καὶ αυτοπροαιρέτῳ διαθέσει πωλήσας πράσει τελεία το χωράφιον κείμενον εἰς τα Κυργιακίδικα, δηλαδή το μεράδιον τῆς θυγατρὸς μου παπαδιάς, ἐνεκα εἶχον μετ' αὐτῆς λειψοδοσίας, καὶ ἐξοφλήσας μετ' αὐτῆς ἔλαβον πάλιν το παρ' ἐμοῦ μεράδιον τῆς χωράφιον, το ὁποῖον σήμερον ἐπουλήθη παρ' ἐμοῦ πράσει τελεία εἰς τὸν κ. Αναγνώστην Παπα-Ἰωάννου διὰ γρόσια ἐξήκοντα, ἀριθ. 60· συνορεύηται δὲ το ρηθέν χωράφιον με τοῦ παπα-Ἰωάννου Β. Δαγκανιάρη του ἀνωτέρου μέρους, ἐκ δὲ του κάτω μέρους ἕως τα ὅρια τῆς Μαρίας θυγατρὸς μου, ἐκ μεν του ἐνὸς πλευροῦ ἕως το ραχώνι οποῦ χύνουν τα νερά, ἐκ δὲ του ἄλλου μετὰ του ἰδίου αγοραστοῦ Αναγνώστου, ὅστις ἀπὸ σήμερον ἐσεται κύριος καὶ ἐξουσιαστής αὐτοῦ του χωραφίου, το ὁποῖον θέλει μεταχειρισθῇ ὡς αὐτὸς βούλεται, ἐγὼ δὲ καὶ πας τις ἄλλος των τέκνων μου ξένοι καὶ ἀμέτοχοι, ὡς λαβούσα τὴν παρ' αὐτοῦ τιμὴν του ρηθέντος χωραφίου σώαν· διό δὲ διὰ τὴν περὶ τοῦτου ἐνδειξιν ἐγένεν το παρόν πωλητήριον ἐγγραφον καὶ ἐπέδωκα αὐτό εἰς χεῖρας του αγοραστοῦ Αναγνώστου ἵνα ἰσχύη διὰ παντός, υποφαίνομαι. Τὴν 4 Μαΐου 1875, Κάστρον.

Γραῖα Ἀφέντρια Γυνή τοῦ ποτέ Κ. Ντρουμπαλή βεβαιῶ τὰ ἄνωθεν ἀγράμματος οὗσα ὑπογράφομαι παρὰ τοῦ Γράψαντος, ἐγὼ δὲ δακτυλοποιῶ.

Ὁ Προεστὼς Ἰωάννης Ἀναγνωστούδι μάρτυς.

Αντώνιος Α. Κριτικώ μάρτις

Ἀναγνώστης Γεωργίου μάρτυς

Μάρκος βασιλιον μάρτιρας

Καγὼ ὁ Γράψας καὶ ὑπογράψας διὰ διαταγῆς τῆς γραΐας Ἀφέντριας
Παναγιώτης Διδάσκαλος μαρτυρῶ.

13

1876 Οκτωβρίου 8

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 21,3x34 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες.

Αποδεικτικόν πωλητήριον

Διά του παρόντος αποδεικτικού πωλητηρίου γράμματος δήλον γίνεται ότι εγώ ο υποφαινόμενος Μάρκος του ποτέ Ευγενή έχων υπό την εξουσίαν μου εν χωράφιον κείμενον εις τόπον ονομαζόμενον Τσιχλιά σήμερα επώλησα τω κυρίω Αναγνώστη παπα- Ιωάννου εκ του ιδίου χωραφίου εν στρέμμα μπεγλήδικον, το οποίον εμετρήθη και ετιμήθη και ετέθησαν και οι όροι αυτού του χωραφίου παρά του γέρον Μακέδου Ιωάννου διά γρόσια πεντακόσια είκοσι πέντε, συνορεύεται δε παρά του ιδίου Αναγνώστη το χωράφιον από το εν μέρος, από δε το άλλο μέρος της θιγατρός μου Σωτήρος, και εις το εξής έσεται ο κύριος αγοραστής εξουσιαστής εις αυτό το κτήμα, εγώ δε και πας τις έτερος των τέκνων μου και συγγενών μου μένομεν ξένοι και απηλλοτριωμένοι ως γενομένη η πράξις δημοσίως, ως έλαβον και την άνωθεν συμφωνηθείσαν τιμήν εις χείρας σώας και ανελλιπώς μέχρις οβολού, εφ ου και εις την περί τούτου ένδειξιν εγένετο και το παρόν μοι αποδεικτικόν πωλητήριον έγγραφον ενώπιον των αξάδων της χώρας ημών Κάστρου και εδόθη τη χειρί του διαλειφθέντος αγοραστού κυρίου Αναγνώστου παπα-Ιωάννου ίνα ισχύη διά παντός δικαστηρίω και υποφαίνομαι.

Τη 8 Οκτωβρίου 1876, Κάστρον.

μαρκος ευγενη ειποσχομι

Μάρκος βασιλίου μαρτιρας

Αντώνιος Α. Κριτικώ μάρτις

αβγουστις σοτιρι μαρτις

Γεώργιος Γηνακι μάρτηρας

Καγώ ο γράψας και μάρτυς Διαταχθείς

14

1876 Δεκεμβρίου 18

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 21,4x33 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες.

Πωλητήριον έγγραφον δι' ενός χωραφίου.

Διά του παρόντος αποδεικτικού πωλητηρίου γράμματος δήλον αποκαθίσταται ότι εγώ ο υποφαινόμενος γέρο Μάρκος Ευγενή, έχοντας εν παρτσια χωράφιον πατρογονικόν μου, αυτό λοιπόν το χωράφιον οικείω θελήματι και αυτοπροαιρέτω διαθέσει πωλήσας πράσει τελεία εις τον κύριον Αναγνώστην Παπα-Ιωάννου, τιμώμενον με τιμήν διά γρόσια πεντακόσια πενήντα, αριθ. 550, κείμενον δε αυτό το χωράφιον εις τόπον λεγόμενον Τσιχλιάν και συνορεύεται από το άνωθεν μέρος του

ιδίου Αναγνώστου το χωράφιον, από δε το κάτωθεν μέρος έως τον φράκτην του αμπελίου του Γιαννάκη Ασημίνας, από δε το εν μέρος και το έτερον ως κρατούσι τα ραχώνια έως απάνω, καθώς κρατεί του ιδίου Αναγνώστου το χωράφιον· όθεν λοιπόν εις το εξής έσεται κύριος και εξουσιαστής ο ειρηνένος αγοραστής εις αυτό το χωράφιον και κτήμια αναφαίρετον, υπάρχει εις αυτόν ίνα το μεταχειρίζεται ως θέλει, καγώ μετά των κληρονόμων μου μένομεν ξένοι και απηλλοτριωμένοι και έλαβον σώαν την εκτιμηθείσαν τιμήν παρ' αυτού και παρ' ουδενός ανενόχλητος και α(νε)πηρέαστους· εφ' ου δε εις την περί τούτου ένδειξιν γέγονε το παρόν πωλητήριο έγγραφον προς ισχύν και παντοτινήν βεβαίωσιν.

Κάστρον, τη 18 Δεκεμβρίου 1876

Εις ένδειξιν υποφαίνομαι

μαρκος ευγενη ειπόσχομε τα ανοθεν

Αντώνιος Α Κριτικώ μαρτις

αβγουστis σοτίρι μαρτις

(το τελευταίο όνομα είναι ακρωτηριασμένο)

15

1881 Φεβρουαρίου 19

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 21,1x34 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες.

Διά του παρόντος πωλητηρίου εγγράφου δηλοποιώ η υποφαινομένη ότι έχουσα υπό την κυριότητά μου τα υποσημειούμενα ελαιόδενδρα σήμερα ευχαρίστω τη γνώμη και απαρabiάστω τη διαθέσει πωλώ αυτά προς τον εγχώριόν μου κύριον Αναγνώστην Παπαϊωάννην κατά την γενομένην εκτίμησιν υπό του κυρίου Γιαννάκη Γεωργάκη διά γρόσια χίλια τριακόσια πενήντα, αρ. 1350, άτινα και έλαβον παρ' αυτού σώα και ανελλιπή.

Σημείωσις αυτών των ελαιοδένδρων

Αρ.

- 1 εν ελαιόδενδρον εις Άγιον Δημήτριον
- 1 εν ελαιόδενδρον έτερον έμπροσθεν της καλύβης του Γιάννη Φαρμάκη.
- 1 εν εμβολάδιον εις την καλύβαν του Αναγνώστη Δρομπαλή.
- 1 εν ελαιόδενδρον εις την καλύβαν του Μπάκα.
- 2 δύο ελαιόδενδρα εις τα Ριζνάδικα, το εν μεγάλον και το άλλο μικρόν πλησίον της Παναγιωτούδας.
- 4 εμβολάδια εις Ριζνάδικα εις τα χωράφια του Γιάννη Στεργίου.
- 3 πέντε τσίδρα εις το ίδιον μέρος και εις τα ίδια χωράφια του Γιάννη Στεργίου.

Του λοιπού όθεν άπαντα τα ειρημένα πωληθέντα υπ' εμού ελαιόδενδρα μετά των θέσεων των έσονται κτήματα αναπόσπαστα και αναφαίρετα του προλεχθέντος αγοράστού, μηδενός ενοχλούντος ή παρεμποδίζοντος την επ' αυτών κυριότητά του,

ως αποκλειόμενοι εγώ τε και πας άλλος τις από παντός επ' αυτών δικαιώματος. Διό εις ένδειξιν και ασφάλειαν αυτού έγινε και το παρόν ενυπόγραφον και εμμάρτυρον πωλητήριον έγγραφον και εδόθη εις χείρας του χρησιμεύον ένθα δει και υποφάινομαι .

Κάστω τη 19 Φεβρουαρίου 1881

Σωτήρω Μ. Εὐγενή ὑπόσχομαι τά ἄνωθεν καί ὡς ἀγράμματος ὑπογράφομαι κατὰ διαταγήν μου παρὰ τοῦ διδασκάλου Κ. Χ. Λεοντιάδου, ὅστις καί μαρτυρεῖ, ἐγὼ δέ δακτυλοτυπῶ.

Ὁ Προεστώς Ἰωάννης Αναγνωστοῦδι μάρτυς

Ἀναγνώστης λεμονί μάρτης

Κωνσταντῖνος Α. Οἰκονόμου μάρτης

Φίλυππος Ἀναγνώστου μάρτης

γιαννάκις γηοργάκη τιμητής και μαρτιρας

μακέδους Γιάνη τημητής και μάρτυρας

16

1883 Σεπτεμβρίου 21

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 19,4x28,8 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες. Αξίζει να αναφερθεί ότι το κάθε φύλλο φέρει στην άνω αριστερή γωνία ανάγλυφη σφραγίδα διαστάσεων 2X2 εκ. περίπου, με τις τέσσερες πλευρές να φέρουν γραμμική κοκκίδωση με στρογγυλεμένες τις γωνίες. Η κοκκίδωση αυτή επιτρέπει, πολύ εύκολα, την αφαίρεση της ανάγλυφης σφραγίδας. Στο κέντρο υπάρχει ανάγλυφη βασιλική κορώνα και από κάτω οι λέξη BATH. Αξιοσημείωτο επίσης είναι ότι στο δεύτερο φύλλο έχει αφαιρεθεί η ανάγλυφη σφραγίδα, παρουσιάζοντας μια τετράγωνη τρύπα στο χαρτί, προφανώς για να μην προστεθεί κάποιο κείμενο το οποίο διά της σφραγίδας θα αποκτούσε ισχύ αυθεντικού εγγράφου.

Ο Μαρωνείας Άνθιμος επιβεβαιοί

Διά του παρόντος χαριστηρίου γράμματός μου δηλοποιώ η υποφαινομένη Χιόνα (Κωνσταντίνου) Παναγιώτου ότι σημερον οικειοθελώς και απαραβιάστως δωρίζω τα της υπό την εξουσίαν μου πατρομητρικής περιουσίας μου ανεπιστρεπτί τη θυγατρί μου Μαρία απέναντι των προς με περιθάλψεων και περιποιήσεών της τα εξής: δυο ελαιόδενδρα εις Καζαβητινόν κάμπον, το μεν εν εις Βαραδοῦλιον, εις τον δρόμον τον φέροντα εις Τρουγκάδι, το δε άλλο εις τα Πελέκια, το τιμπίχι εις τον δρόμον άνωθεν.

Από τούδε ουν και του λοιπού τα ειρημένα ελαιόδενδρα μετά των εαυτών θέσεων έσονται υπό την εξουσίαν της διαληφθείσης θυγατρός μου αναπόσπαστα και αναφαίρετα, μηδενός ενοχλούντος αυτήν, ως απαλλοτριωμένη εγώ τε και οι λοιποί κληρονόμοι μου από παντός επ' αυτών δικαιώματος. Διό εις ένδειξιν έγινε το παρόν ενυπόγραφον και εμμάρτυρον χαριστήριο γράμμα μου, ισχύον εν παντί δικαστηρίω και υποφάινομαι.

Κάστω της Θάσου τη 21 Σεπτεμβρίου 1883

Χιόνα Παναγιώτου ἐκ Σωτήρος ὑπόσχομαι τά ἄνωθεν καί διά τό ἀγράμματον ὑπογράφομαι παρὰ τοῦ διδασκάλου Κ. Χ. λεοντάδου, ὅστις καί μαρτυρεῖ, ἐγώ δέ σταυροτυπῶ+.

Παπαγηώργης ἡκωνώμος μάρτις
Παπαγεόργιος σακιλάριος μάρτις
ο του Αγίου Μαρονήας επητροπος Γιανάκυσ Βασηλίου

17

1888 Φεβρουαρίου 28

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 20,3x25,9 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες, πλην της τελευταίας η οποία φέρει γραμμένη με μολύβι τη φράση: «Πωλητήριο του Γ. Σταματιούδι».

Πωλητήριο Έγγραφον

Διά του παρόντος πωλητηρίου ημών γράμματος ισχύοντος ωσεύ εγένετο επί δημοσίῳ γραφείῳ δῆλον αποκαθίσταται ὅτι ο υποφαινόμενος κύριος Ιωάννης Σταματίου, υπήκοος Οθ(ωμανός), κάτοικος Κάστρου, ἔχων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μου ἀπὸ μητρικὴν κληρονομίαν ἐν ελαιόδενδρον ὀπισθεν εἰς τὴν καλύβην τοῦ Βασιλείου Τσιπουκλή, ἐν ἑτερον ελαιόδενδρον ὀπισθεν εἰς τὴν καλύβην τοῦ Νικήτα Πουπρούδη, ἐν ἑτερον ελαιόδενδρον εἰς Δρακουντότριπαι, εἰς τὸν δρόμον ομοῦ με τοῦ Γιαννάκη Αυγουστή. Σήμερον οικειοθελῶς καὶ ἀπαραιτιάστως πωλῶ αὐτὰ εἰς τὸν κύριον Ιωάννην Αναγνώστου Π(απα)-Ιωάννου διὰ γρόσια τετρακόσια εἴκοσι, ἀριθ. 420, ἀτίνα ἔλαβον παρ' αὐτοῦ μέχρι ὀβολοῦ. Ὅθεν ο εἰρημένος ἀγοραστής κυρ Ιωάννης Π(απα)-Ιωάννου ἀπὸ τοῦδε ἔσεται τέλειος ἐξουσιαστής τῶν εἰρημένων ελαιόδένδρων καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀποκωλύσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς χρήσεως αὐτοῦ οὔτε ἐκ τῶν συγγενῶν μου οὔτε ἐκ τῶν ἀλλοτρίων.

Πρὸς διηνεκή ἀσφάλειαν ἐγένετο το παρὸν μου πωλητήριο ἐγγραφον ὑπογεγραμμένον παρ' ἀξιοπίστων μαρτύρων καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ ἵνα χρησιμεύσῃ ὅπου δεῖ. Λιμὴν Κάστρου τῇ 28 Φεβρουαρίου 1888.

Ἰωάννης Σταματίου βεβαιῶ τά ἄνωθεν καί ὡς ἀγράμματος ὑπογράφομαι κατ' αἰτησὶν μου παρὰ τοῦ Γράψαντος Κυρ Γεωργίου Φιλιππίδου ἐγὼ δὲ σταυροτυπῶ +.

Ὁ Σφραγιδοφύλαξ Φίλιππος Α. Κρητικοῦ μάρτις
Διμήτριος Μπυρζαμάνης μάρτις
Ὁ Γράψας καὶ μάρτυς Γεώργιος Φιλιππίδης

18

1888 Ιουλίου 22

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 21,4x34 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στην πρώτη και δεύτερη σελίδα, ενώ οι υπόλοιπες είναι άγραφες.

Ο Μαρωνείας Ιωάννης (;) επιβεβαιοί

Χαριστήριον

Διά του παρόντος χαριστηρίου ημών γράμματος δήλον αποκαθίσταται ότι εγώ η υποφαινομένη Μαρία Α. Κρητικού, σύζυγος του Αναγνώστη Π(απα)Ιωάννου, ως μήτηρ των οκτώ τέκνων μου, συσκεφθείσα, διά τας εκδουλεύσεις και τα βάρη τα οποία βαστάζουνσι παρ' ημών χαρίζω εις τα δύο τέκνα μου τον Ιωάννην Αναγνώστου και Γεώργιον Αναγνώστου, οικεία θελήσει,απαραβιάστω τη διαθέσει και ευχαρίστω τη γνώμη τα υπό την κυριότητά μου από πατρικής κληρονομίας: εν χωράφιον εις Λιμενάρια Κάστρον, ήμισυ, ήτοι ½ αμπέλιον εις τα Κυριακάδικα, εν δένδρον εις Μέσσην, εις του Νικολάου Γιαννούδι την καλύβην, εν δένδρον εις το αμπέλιον του Κωνσταντίνου Κρητικού εις τα Διαμανταράδικα, εν δένδρον εις Αιμμιάδας, εν δένδρον εις Ζαφείρη τον λινόν, εν δένδρον εις Μαριαίς εις Απλακιούς, εν δένδρον εις Μαριαίς εις Άγιον Ιωάννην, εν δένδρον εις Μαριαίς εις Γούρνας, εν δένδρον εις Μαριαίς εις το καλογερόσπιτον, εν δένδρον εις τα Παλιάμπελα, εν δένδρον εις Μαριαίς εις Τρύπας, ένδεκα πρόβατα, ένδεκα αιγίδια, ένα κήπον εις Άγιον Κωνσταντίνον, ένα σιδηρουσίinion, ένα συφιρτάσιον. Όθεν μετά το τέλος της ζωής μου υποχρεούνται να με κάμωσι άπαντα τα μνημόσυνά μου και θα έσονται τα ρηθέντα τέκνα μου εις τα προλεχθέντα κτήματα τέλειοι εξουσιασται αναπόσπαστοι και αναφαίρετοι μηδενός ενοχλούντος ή παρεμποδίζοντος την επ' αυτών κυριότητά των, ούτε εκ των άλλων τέκνων μου, ούτε εκ των συγγενών μου, ούτε εκ των αλλοτριών. Ταύτα δικαίως και νομίμως διατάξας να μην έχη αντιτείνη ουδέν εκ των άλλων τέκνων μου. Τούτο κύριον είναι βούλομαι, ο δε επιχειρών ανατρέψαι τούτο θέλει δώσει λόγον εις τον όπισθεν απροσωπόληπτον κριτήν και τας αράς έξει των τριακοσίων δέκα και οκτώ θεοφόρων Πατέρων. Εις ένδειξιν όθεν και διηνεκή ασφάλειαν των τελείων και αμετατρέπτων χαρισμάτων τούτων εγένετο το παρόν μου χαριστήριον έγγραφον, όπερ και υπεγράφη παρ' ημών και παρ' αξιοπίστων μαρτύρων και εδόθη εις χείρας των δύο ειρημένων τέκνων μου και υποφαινομαι. Κάστω της Θάσου τη 22 Ιουλίου 1888. Μαρία Α. Κρητικού σύζυγος του Άναγνώστου Π. Ιωάννου και μήτηρ των οκτώ τέκνων μου βεβαιω τά άνωθεν γεγραμμένα και ως άγράμματος υπογράφομαι κατά διαταγήν μου παρά του Γράψαντος Γεωργίου Φιλιππίδου όστις και μαρτυρεί, εγώ δε θέτω τό σημείον του σταυρού +.

Μάρτυρες

Φίλιππος Α Κρητικού μάρτης
Γιανάκης Βασιλιον Μάρτης

ριο του Φίλιππα». Στο κάτω μέρος το έγγραφο είναι ακρωτηριασμένο, γι' αυτό και δε διαβάζεται η τελευταία υπογραφή

Πωλητήριον

Δι' ου δηλούνται ότι ο υποφαινόμενος κύριος Φίλιππος Α. Κρητικού, υπήκοος Οθωμανός, κάτοικος Κάστρου, έχων υπό την απόλυτον κυριότητά μου από μητρικήν κληρονομίαν εν τη περιφερεία του χωρίου Σωτήρος εν μερίδιον ελαιόδενδρα, συνιστάμενον εκ τριάκοντα τριών ελαιοδένδρων, Νο 33ών, σημειούμενα εν τω ιδιαιτέρω καταλόγω ονοματωδώς, όστις υπογεγραμμένος εστί παρ' εμού και έχοντα σημάδιον το εξής $^{\circ}+$, σήμερον ευχαρίστω τη γνώμη και απαραβιάστω τη διαθέσει πωλώ αυτά εις τον εγχωριόν μου κ. Ιωάννην Α. Π. Ιωάννου διά γρόσια τρεις χιλιάδες και διακόσια τεσσαράκοντα πέντε, Νο 3245, άτινα έλαβον σόα και ανελλιπή. Του λοιπού όθεν τα ειρημένα ελαιόδενδρα έσονται κτήματα του μνησθέντος αγοραστου αναπόσπαστα και αναφαίρετα μηδενός ενοχλούντος ή παρεμποδίζοντος την επ' αυτών κυριότητά του ως αποκλεισμένος εγώ τε και οι λοιποί συγγενείς από παντός επ' αυτών δικαιώματος.

Διό εις ένδειξιν της τελείας και αμετατρέπτου αυτής πωλήσεως γέγονε το παρόν μου πωλητήριον έγγραφον και εδόθη εις χείρας του ειρημένου αγοραστου ίνα την πλείονα ισχύν έξει ένθα δει και υποφαίνομαι.

Τη 20 Ιουνίου 1890 Κάστρω

Φίλιππος Κρητικου βεβεώ

Θ. Αντωνιάδης μάρτυς

κοστατήνος αναγνόστο μαρτηρας

20

1890 Ιουνίου 20

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 21,4x34 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στις τρεις πρώτες σελίδες, ενώ η τέταρτη έχει μόνον μια χειρόγραφη σημείωση με μολύβι που αναφέρει: «Κατάλογος του Φίλιππα τα ελαιόδενδρα».

Κατάλογος του μεριδίου των εκ μητρικής κληρονομίας ελαιοδένδρων μου των κειμένων εις την χώραν Σωτήρος και τα οποία αφού διένεμον διά κλήρου μετά των λοιπών αδελφών μου την μητρικήν ουσίαν μας ταύτην ανήκουν εις εμέ, επί των οποίων είναι τεθειμένα τα εξ χαράκια προς διάκρισιν των λοιπών μεριδίων.-

Εισί δε τα εξής:

2 εις Άγιον Γιάννη	γρ. 30
1 εις Φουρνούγια διχαλό εις τον δρόμον	γρ. 80
1 εις πάνω χωργιού μονόριζον	γρ. 30
2 ρίζας εις ίδιον μέρος	γρ. 100
1 εις ίδιον μέρος κοντά εις τον δρόμον	γρ. 60

300

1 εις ίδιον μέρος μικρό	γρ. 15
1 έν χονδρόν εις αλώνια διχαλόν	γρ. 210
1 εις λίμνην εις αλώνια μονόριζον	γρ. 160
1 εις Μαγαζίον πάξα	γρ. 90
1 εις Παπαβρανάδικα πανόδρομα	γρ. 180

	955
Εις Καζαβίτη	
1 εις Σκταράδο κάτω του Νικόλα	130
1 εις Παλουιλινά κοντά στον Θεοδώρου	80
1 εις Άγιον Γεώργιον	120
1 εις τα Κοτσίνια παραπάνω του Νικ.	110
11 εις τα Πελέκια στο λάκκον	120

	1.515
1 εις Βούλκον καλίβας κοντά εις το γιαλό μαζί με του Νικ.	200
1 εις Λακιάν μαζί με της Μαρίας	70
1 εις Βαραδοϋλι κοντά	200
1 εις Βαραδοϋλι πάξα διχαλή	80
---	-----
21	2.065
21 από όπισθεν εις τα Σωτηριανά	
1 εις Σολάργια αμπολάδα διχαλή	γρ. 2.065
1 εις το Σηρπί διχαλόν παρακάτω του Νικόλα	γρ. 160
1 εις Σκάλες στην ομαλιάν παρακάτω της Αργυρ.	γρ. 120
2 εις Σκάλας, το ένα διχαλόν μαζί	γρ. 40
1 εις Φώτεινον αμβολάδα μονόριζον	γρ...160
	γρ...160

	2.705
1 εις Φώτεινες χονδρόν	γρ. 120
1 εις Σκάλας αμβολάδι μικρόν	γρ. 30
1 εις Σκάλας με τέσσαρας ρίζας	γρ. 190
1 εις Καλίβας διχαλόν λαγκάδι	γρ. 30
1 εις Καλίβας ψηλά στα πετρώματα	γρ. 90
1 εις Καλίβας ψηλά κατώδρομα	γρ. 80
---	-----
33	3.245

Τα άνωθεν αναφερόμενα ελαιόδενδρα, άτινα περιήλθον εις την κατοχήν μου εκ μητρικής μου ουσίας, επώλησα σήμερα εις τον ανεψιόν μου Ιωάννην Α. Π. Ιωάννου διά γρόσια τρεις χιλιάδας διακόσια τεσσαράκοντα πέντε, Νο 3,245, άτινα έλαβον σάα και ανελλιπή ως δηλοί και το από της ιδίας ταύτης ημερ. ε.ε. πωλητηρίόν μου, το οποίον εδόθη εις χείρας του ειρημένου αγοραστού προς ασφάλειάν του και προς φανεράν απόδειξιν της επί των ρηθέντων κτημάτων απολύτου κατοχής του, μηδενός ενοχλούντος ή παρεμποδίζοντος την επ' αυτών κυριότητά του.

Τη 20 Ιουνίου 1890 Κάστρω.

Φίλιππος Α. Κρητικού βεβεῶ (υπογραφή επί τουρκικού χαρτοσήμου)

Θ. Αντωνιάδης μάρτυς

κοσταίνος αναγνόστου μάρτυρας

Ό Γραφομάρτυς Γ. Φιλιππίδης.

21

1891 Οκτωβρίου 30

Μονόφυλλο χειρόγραφο χαρτί διαστάσεων 20,5x27 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στη μια πλευρά του χαρτιού, ενώ η άλλη είναι άγραφη.

Πωλητήριο Έγγραφον

Διά του παρόντος πωλητηρίου γράμματός μου δήλον ποιῶ ο υποφαινόμενος ότι έχων υπό την απόλυτον κυριότητά μου δύο αμβολάδια εις Αρσέλια συνορεύοντα μετά του εγχωρίου μου Κ. Οικονομίδου σήμερα ευχαρίστω τη γνώμη και απαραιτιάστω τη διαθέσει πωλῶ αυτά εις τον εγχωριόν μου κ. Ιωάννην Α. Π. Ιωάννου διά γρόσια τρεχούμενα τεσσαράκοντα, Νο 40, άτινα έλαβον σάα και ανελλιπή μέχρι οβολού. Του λοιπού όθεν ο ειρημένος αγοραστής έσεται τέλειος και ανενόχλητος εξουσιαστής μηδενός ενοχλούντος ή παρεμποδίζοντος την επ' αυτών κυριότητά του ως αποκλειόμενος εγώ τε και οι λοιποί συγγενείς από παντός επ' αυτών δικαιώματος.

Διό εις ένδειξιν της τελείας και αμετατρέπτου αυτής πωλήσεως γέγονε το παρόν μου πωλητήριο έγγραφον ισχύον ωσει εγένετο εις συμβολαιογραφείον, υπογεγραμμένον παρ' εμού και παρ' αξιοπίστων μαρτύρων, ίνα την πλείονα ισχύν και το κύρος έξει ένθα δει και υποφαινομαι.

Εν Κάστρω Οκτωβρίου 30 1891 εν

Δουκάς Δημητρίου βεβαιῶ τ' άνωθεν κατ' εντολήν μου διά χειρός Γ. Φιλιππίδου

Ο Γραφομάρτυς Φιλιππίδης (τουρκ. χαρτ. και υπογραφή)

Μάρτυρες

γέώργειος κουστάτινου μάρτις

Γηαννάκης Βασηλιου μάρτις

22

1892 Δεκεμβρίου 8/20

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 21,1x33 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στις δυο πρώτες σελίδες, ενώ η τρίτη είναι κενή και η τέταρτη έχει μόνον μια χειρόγραφη σημείωση με μολύβι, που αναγράφει: «χαριστικόν του Γιώργου».

Χαριστήριον Έγγραφον

Διά του παρόντος χαριστηρίου εγγράφου δήλον ποιῶ ὁ υποφαινόμενος ὅτι ἐπειδὴ παρὰ του ἀδελφοῦ μου Ἰωάννου ἐπὶ δύο ἐτῶν ἤδη, κατὰ τα ὁποῖα ἐμαθήμευον ἐν τῷ Γυμνασίῳ Σερρών, ἔλαβον ἀρκετὰ χρήματα πρὸς ἐξοικονόμησιν των ἀναγκῶν μου, καὶ ἐπειδὴ διὰ τα βάρη τα ὁποῖα ἐβάστασεν καὶ βαστάζει μέχρι σήμερον ἀγογγύστως παρ' ἐμοῦ, οφείλω μεγάλας υποχρεώσεις αὐτῷ, μὴ δυνάμενος δὲ ἄλλως οὐχὶ εἰς ἀνάλογον θέσιν ἀλλὰ ἐν μέρει ν' ἀνταπληρώσω τὴν μεγάλην ευεργεσίαν ταύτην, χαρίζω σήμερον εἰς τὸν ρηθέντα Ἰωάννην ἀδελφόν μου, οἰκεία βουλή καὶ προαιρέσει, μετὰ χρηστῆς τῆς διαθέσεως τα ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον κυριότητά μου ἐξῆς κτήματά μου προελθόντα τῇ κατοχῇ μου ἐκ πατρικῆς μου κληρονομίας, ἥτοι τρία ελαιόδενδρα ἐν τῇ περιφερείᾳ Μαραιῶν, κείμενα τὸ μὲν εἰς μέρος ὀνόματι Χαλκιάδον, τὸ δὲ εἰς Κατὶν καὶ τὸ ἕτερον εἰς Ἅγιον Ἰωάννην, ἐν χωράφιον συγκείμενον ἐξ ἐνὸς περίπου στρέμματος εἰς Ἀρσέλια ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Μέσης Κάστρου, ἐν ἀμπελίῳ εἰς Κυριακάδικα, ἐν ἑτέρῳ ἀμπελίῳ εἰς Τσιχλιάν καὶ ἐν μερίδιον ἡμιόνου. Ταῦτα οὕτω διατάξας ὁ ἀδελφός μου Ἰωάννης μετὰ τὸν θάνατόν μου ἔσεται τέλειος καὶ ἀνενόχλητος ἐξουσιαστής μηδενὸς ἐνοχλοῦντος ἢ παρεμποδίζοντος τὴν ἐπὶ των ρηθέντων κτημάτων μου κυριότητά του, ὡς ἀποκλειόμενοι πάντες οἱ λοιποὶ συγγενεῖς ἀπὸ παντός ὑπ' αὐτῶν δικαιώματος.

Διὸ εἰς ἐνδείξιν καὶ ἀσφάλειαν των ἀμετατρέπτων καὶ τελείων διαθέσεών μου τούτων συνετάχθη τὸ παρόν μου, ὑπεγράφη δὲ παρ' ἐμοῦ καὶ παρ' ἀξιολύστον μαρτύρων ἵνα μείνῃ ἀπαρασάλευτον. 1892 10/βρίου 8/20 Λιμενάρια.

Παπαγεώργιος ἥκωνώμος
Ἰγνάτιος Ἰερομόναχος μάρτης

23

1894 Ἰουλίου 20

Χειρόγραφο σε τετρασέλιδο χαρτί διαστάσεων 20x26 εκ. Το κείμενο είναι γραμμένο στις δυο πρώτες σελίδες, ενώ η τρίτη έχει μόνον μια χειρόγραφη σημείωση με μολύβι που αναγράφει: «Πωλητήριον της Μόρφως Δουβλέτη» καὶ ἡ τέταρτη εἶναι κενή.

«Πωλητήριον Έγγραφον.

Ἡ υποφαινόμενη Μόρφου Δουβλέτη ἔχουσα ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον κυριότητά μου ἐν ελαιόδενδρον ἐν τῇ περιφερείᾳ Μαραιῶν εἰς μέρος ὀνόματι «Γούρναις», συνορεύον με τὸ του Δ. Τρούμπικου καὶ Γεωργίου Σλάβου, σήμερον εὐχαρίστῳ τῇ γνώμῃ καὶ ἀπαραισίστῳ τῇ διαθέσει πωλῶ αὐτὸ εἰς τὴν ἐγχωρίαν μου Μαρίαν Α. Π#Ἰωάννου διὰ γρόσια τρεχοῦμενα διακόσια πενήντα, ἀριθ. 250, ἅτινα ἔλαβον εἰς με-

τηρητά. Τον λοιπού όθεν έσεται η ρηθείσα τέλειος εξουσιαστής μηδενός ενοχλούντος ή παρεμποδίζοντος την επ' αυτών κυριότητά της ως αποκλειομένη εγώ τε και πας συγγενής από παντός επ' αυτού δικαιώματος.

Διό εις ένδειξιν της τελείας και αμετατρέπτου αυτής πωλήσεως γέγονε το παρόν πωλητήριο, όπερ, αν και ιδιωτικόν, έχει όμως την ισχύν ωσει εγένετο επί συμβολαιογραφείον, υπογραφέν δε παρ' εμού και αξιοπίστων μαρτύρων, εδόθη εις χείρας του ειρημένου αγοραστού ίνα τω χρησιμεύση όπου δει. Και εις ένδειξιν.

Εν Κάστρω Θάσου Ιουλίου 20 1894. Μόρφου Δουβλέτη βεβαιώ τ' άνωθεν καί ως αγράμματος υπογράφομαι κατ' εντολήν μου παρά τον κ. Γ. Φ. Κρητικού όστις και μαρτυρεί, εγώ δε σταυροτυπώ +

Γιαννάκης Βασηλίου μάρτις
Ο Γραφομάρτυς Γ. Φ. Κρητικού

24

1916 Νοεμβρίου 17/30

Αποτελείται από ένα φύλλο διαστάσεων 20,4 εκ. πλάτους και 30 εκ. ύψους, γραμμένο στη μια πλευρά. Προφανώς αποτελεί πιστοποίηση ταυτότητας κατοίκου του χωριού Λιμενάρια Θάσου, στη δύσκολη περίοδο 1916-18, όταν η Θάσος είχε απελευθερωθεί και φιλοξενούσε γαλλικά στρατεύματα της Αντάντ, με καταπιεστική όμως συμπεριφορά, ενώ η αντίπερα Καβάλα ζούσε τη φρικτότερη βουλγαρική κατοχή. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι ενώ το αρχικό έγγραφο είχε τη χειρόγραφη επικεφαλίδα: «Γαλλική Δημοκρατία», ακολούθως σβήστηκε και γράφτηκε νέα: «Βασίλειον της Ελλάδος», χαρακτηριστικό της σύγχυσης των αρχών του τόπου. Στο άνω δεξί μέρος υπάρχει η φωτογραφία του πιστοποιούμενου, με γαλλική ναυτική σφραγίδα, προφανώς για το έγκυρο του εγγράφου. Το έγγραφο υπογράφεται από τον προεστό των Λιμεναρίων και επικυρώνεται από το δήμαρχο Θάσου Γ. Θωμαΐδη. Το πλήρες κείμενο είναι το ακόλουθο:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γαλλική Δημοκρατία (διαγεγραμμένο)

Ο Προεστώς της Κοινότητος Λιμεναρίων Θάσου

Πιστοποιεί ότι

Ο φέρων το παρόν Ιωάννης Αναγνώστον Παπαϊωάννου, κάτοικος Λιμεναρίων της Θάσου, ορθόδοξος Χριστιανός, κτηματίας το επάγγελμα, οικογενειάρχης και πολίτης ευηπόληπτος, τυγχάνει εγγεγραμμένος εν τω Μητρώω αρρένων της ημετέρας Κοινότητος υπό έτος γεννήσεως 1854.

Μεταβαίνουντι δε εις Θεσ/νίκην δι' εργασίαν του, οπόθεν εντός ολίγων ημερών θα επιστρέψη, δίδεται αυτώ το πιστοποιητικόν τόδε, όπως χρησιμεύση αυτώ, ένθα δεήσει.

Λιμενάρια Θάσου

15/28 Νοεμβρίου 1916

Ο Προεστώς Λιμεναρίων

Θ. Αντωνιάδης

Επικυρώνται το γνήσιον της ανωτέρω υπογραφής του κ. προεστώτος Λιμεναρίων του ου προΐσταται Δήμου. Εν Λιμένι τη 17/30 Νοεμβρίου 1916.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΘΑΣΟΥ (σφρ.)

Γ. Θωμαΐδης (υπογρ.)

25

1869 Οκτωβρίου 29

Το τελευταίο έγγραφο είναι ένα συγχωροχάρτι του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, που εκδόθηκε το έτος 1869, Οκτωβρίου 29. Αφορά μέλη της οικογένειας του αρχείου μας, που αναφέρονται με τα μικρά τους ονόματα, τα οποία είναι: Νικόλαος, Ελένη και Σωτήριος.

Ως γνωστό τα Ορθόδοξα συγχωροχάρτια δεν τα συναντούμε συχνά και γι' αυτόν τον λόγο είναι ενδιαφέρουσα η μελέτη τους. Παραθέτουμε λοιπόν την περιγραφή και το περιεχόμενό του.

Είναι εκτυπωμένο σε μεγάλο σχήματος χαρτί καλής ποιότητας, διαστάσεων 47 εκ. πλάτους και 62 εκ. ύψους. Αφήνοντας στα άκρα μεγάλα περιθώρια 4 έως 6 εκατοστών, το κείμενο, τα κοσμήματα και οι υπογραφές περικλείονται σε μια καλαίσθητη διακοσμητική ταινία πλάτους 13 χιλιοστών στις δυο οριζόντιες ευθείες (επάνω και κάτω), και 11 χιλιοστών στις δυο κάθετες (δεξιά και αριστερά). Στο κέντρο της κεφαλίδας υπάρχει ωοειδές κόσμημα με φυτικό διάκοσμο, διαστάσεων περίπου 13X8 εκατ., στο εσωτερικό του οποίου εικονίζεται στο κέντρο η μορφή του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού με ανοικτάς τας χείρας, και εκ δεξιών τη μορφή της Θεομήτορος, ενώ εξ αριστερών υπάρχει η μορφή του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού. Δεξιά και αριστερά του κεντρικού κοσμήματος υπάρχουν δυο σταυροί διαστάσεων περίπου 4,8X3,8 εκατ., το σχήμα των οποίων συντίθεται από μικρά συμπλέγματα ανθέων. Ακριβώς κάτω από το κεντρικό κόσμημα που προαναφέραμε υπάρχει το δηλωτικό του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως: **«Γρηγόριος Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης»**. Ακολουθεί το κυρίως κείμενο στο τέλος του οποίου υπάρχει η ημερομηνία, αωσθ' Οκτωβρίου κθ, δηλαδή 1869 Οκτωβρίου 29. Κάτω από τη χρονολογία στο κέντρο του εγγράφου υπάρχει η υπογραφή «Γρηγόριος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως εν Χριστώ Τω Θεώ Ευχέτης». Ακολουθεί η υπογραφή του Πατριάρχη Ιεροσολύμων (Νικολάου;) και ακόμη έξι Μητροπολιτών (Δημητριάδος Διωρόθεος, Δράμας Αγαθάγγελος(;), Σεργίων(;), Γεννάδιος,Μελέτιος,.....Γρηγόριος καιΠροκόπιος).

Ολόκληρο το έγγραφο είναι τυπωμένο με κανονικά τυπογραφικά στοιχεία, χωρίς αναφορά στο όνομα του τυπογραφείου. Τα μόνα σημεία τα οποία έπρεπε να συμπληρωθούν με χειρόγραφο τρόπο ήταν οι θέσεις των ονομάτων των χριστιανών, υπέρ των οποίων εκδίδονταν το συγχωροχάρτι. Η όλη τυποποιημένη εικόνα του εγγράφου οδηγεί στη σκέψη ότι δεν ήταν σπάνια η έκδοση συγχωροχαρτιών, τουλάχιστον στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Το κυρίως κείμενο είναι το ακόλουθο:

«Η μετριότης ημών μετά των συνειχομένων εν τω παρόντι του τε μακαριωτάτου και αγιωτάτου Πατριάρχου των Ιεροσολύμων και πάσης Παλαιστίνης και των ιερωτάτων Μητροπολιτών αγίων Αρχιερέων, των εν Χριστώ τω Θεώ λίαν αγαπητών ημίν αδελφών και συλλειτουργών, διά της θείας χάριτος, δωρεάς τε και εξουσίας του παναγίου και ζωοποιού και τελεταρχικού Πνεύματος, της δοθείσης μεν παρά του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού τοις θείοις και ιεροίς αυτού Μαθηταίς και Αποστόλοις εις το δεσμείν τε και λύειν τας των ανθρώπων αμαρτίας, ειρηνότος αυτοίς: «Λάβετε Πνεύμα άγιον. Αν τινων αφήτε τας αμαρτίας, αφίενται αυτοίς, αν τινων κρατήτε, κεκράτηνται». Και πάλιν. «Όσα αν δήσητε και λύσητε επί της γης, έσται δεδεμένα και λελυμένα εν τοις Ουρανοίς». Εξ εκείνων δε και εις ημάς τους αναξίους αυτών διαδόχους απείρω συγκαταβάσει και αφάτω ελέει διαβιβασθείσης. Ταύτη τη Αποστολική εξουσία θαρρούντες, δεόμεθα προς Κύριον, ίνα ώσι συγκεχωρημένοι και λελυμένοι παντός ψυχικού και σωματικού αμαρτήματος και οι εν τη επαρχία Μαρωνείας τε και Θάσου Νικολάου και Ελένης και

Σωτηρίου, δούλοι του Θεού εις όσα και αυτοί ως άνθρωποι και σάρκα φορέσαντες και τον πολυαμάρτητον τούτον κόσμον οικήσαντες ήμαρτον και εις Θεόν απλημμέλησαν λόγω ή έργω ή διανοία εκουσίως τε ή ακουσίως, φανερώς τε ή αφανώς, εν γνώσει ή εν αγνοία, κατά πάντα καιρόν και τόπον και τρόπον, και εν πάσαις αυτών ταις αισθήσεσι κατά το ανθρώπινον, αλλ' εν συναισθήσει γενόμενοι, και μεταμεληθέντες εξωμολογήσαντο εν ειλικρινεία ταύτα πάντα πνευματικούς πατράσι. Και ει τινα δε διά λήθην ή άλλην τινα ανθρωπίνην ασθένειαν ανεξομολόγητα είασαν, κακείνα πάντα συγχωρήσειεν αυτοίς ο ελεήμων και φιλόανθρωπος κύριος δι' ιδίαν αυτού φιλανθρωπίαν και ανείκαστον αγαθότητα. Ναι, Δέσποτα Πολυνέεε, Κύριε Ιησού Χριστέ ο Θεός ημών, νικησάτω σου το άμετρον έλεος και η φιλανθρωπία η ανείκαστος και ανυπέρβλητος, και μη παρίδης το πλάσμα των χειρών σου καταποθήναι τη απωλεία. Αλλ' επάκουσον ημών των αμαρτωλών και ταπεινών ικετών, δεομένων υπέρ των δούλων σου Νικολάου και Ελένης και πάντα επικείμενον αυτοίς δεσμόν, ον αυτοί καθ' εαυτών εκ συναρπαγής ή άλλης τινός αιτίας εφειλκύσαντο, διάλυσον ως αγαθός και Κύριος, και συγχώρησον αυτοίς φιλευσπλάχνως πάντα τα εν τω βίω κακώς και αγνωμόνως υπ' αυτών πεπραγμένα, φιλανθρώπως παριδών άπαντα κατά το σον άφατον έλεος και κατά το πλήθος της σης χρηστότητος. Έχεις γαρ ελέους άφθονα ρείθρα και συμπαθείας πέλαγος και ευσπλαχνίας άβυσσον, και απάλλαξον αυτούς της αιωνίου κολάσεως, της δε σης βασιλείας αξίωσον και της εκ δεξιών σου παραστάσεως, και της μακαρίας εκείνης φωνής κατηκόους γενέσθαι ποιήσον, και καλής και ευπροσδέκτου απολογίας τυχείν επί του φοβερού σου και απροσωπολήπτου Βήματος καταξίωσον, και μετά της μερίδος των σωζομένων κατάταξον. Και το μεν σώμα αυτών εις τα εξ ων συνετέθη στοιχεία διαλυθήναι και χουν γενέσθαι ευδόκησον. Συ γαρ είπας, Κύριε, ότι «Γη ει, και εις γην απελεύσει». Την δε ψυχήν αυτών εν χώρα ζώντων και εν σκηναίς δικαίων ανάπauσον, όπου επισκοπεί το φως του προσώπου σου, ευφραίνον πάντας τους απ' αιώνας Αγίους σου, οίκτω καμφθείς επ' αυτοίς και επί ταις ημετέραις θερμαίς δείσεσί τε και παρακλήσεσιν, ας προσφέρειν αδιαστάτως ετάχθημεν υπέρ των ιδίων αμαρτημάτων και των του λαού αγνοημάτων, του εξηγορασμένου από της κατάρας του νόμου τω τιμίω σου αίματι, φιλόανθρωπε και πολυνέεε, πρεσβείαις και ικεσίαις της παναχράντου σου Μητρός Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και αειπαρθένου Μαρίας, του τιμίου ενδόξου Προφήτου Προδρομού και Βαπτιστού Ιωάννου, των αγίων ενδόξων και πανευφήμων θεοκηρύκων τε και πνευματεμφόρων Αποστόλων και πάντων σου των Αγίων, των απ' αιώνος σοι ευαρεστησάντων. Αμήν.

Τα παρουσιασθέντα 25 έγγραφα αποτελούν μέρος του Αρχείου των 147 εγγράφων. Για την οικονομία του χώρου έγινε μια επιλογή από τα έγγραφα του 19ου αιώνα. Σε άλλη ευκαιρία θα συμπληρώσουμε την παρουσίαση με μια ακόμη ενότητα άξια αναφοράς. Το αρχειακό υλικό των «Θασιακών» προσφέρει ανεκτίμητες πλη-

ροφορίες στους πάσης φύσεως ερευνητές, ώστε είναι πολύ δύσκολο να αξιολογήσει κάποιος τι θα πρέπει να επιλέξει για να το παρουσιάσει έχοντας υπόψη ότι η λελογισμένη οικονομία του χώρου είναι οφειλόμενη, αλλά και οι ανάγκες των ερευνητών απεριόριστες.